

ШУМАДИНѢА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ в. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V. Овай листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванц. За оглаше плаћа се одъ врте 5 краиц. за трипутъ. № 75.

М р т в ы й Г о с т ь .

(Продужено)

За време трѣстогодишнѣгъ рата, кога е верозаконна нетрпљивость католика у Немачкой подпирала, владали су готово непрестано верозакони немири и у Маѣарской, гди су се многи придржавали Ракочија, као бранителя протестантске вере. Но колико су протестанти у правой Маѣарской одъ католика угнѣтавани были, толик о су они сами, имено калвини, онда и доцнѣ, по Ерделяю и Бавату угнѣтавали православне. Онда су наши предѣли были манѣ населѣни, нити су се люди издалека тако лако као сада састаяли; али гоненя збогъ вере еднокрвие и едновѣрие браће долазила су онегъ до знаня предкова наши, кои су истина непрестано на опрезу одъ пограничны силны Турака были, и често съ нѣма чаркали се, но поредъ свега тога прилично живовали. У оно време особито се говорило, да е калвинскій епископъ Текій гоню нашу цркву. Осимъ сръбскогъ граничарскогъ жительства было е юште у оно време у нашей вароши неколико кућа благородника, кои су у сусѣдству своя села имали и овде зиму проводили, а исто тако было е и неколико грчки фамилия, кое су се, као обычно, съ трговинюмъ занимале. — Садъ се навршув двеста година, како е князь Ердельскій едногъ посланика своего шилдо у Цариградъ; и будући да е болѣга успѣха ради — тако се говорило — волео придобити нашу Темицварскогъ и Београдскогъ, то е овай посланикъ . ма да му е иначе съ неруке было преко наши предѣла у Цариградъ ићи, овуда имао проћи. За овай пролазакъ посланика дознали су грци, и уедно се разпрострео быо гласъ, да тай посланикъ нѣ нико другій но злоразглашенный гонитель наше вере, епископъ Текій. Наши мили предци уН—Б . . . исто су се тако радо разговарали о новостима као и мы нѣови достойни потомци; но они су онда были, нећу рећи, побожнии, али за веру вѣрма занешени. Съ тога долазакъ Текія, тога као што су га онда звали, „калвинскогъ чудовишта,“ здраво е духове целога жительства занимао.

Три девойке, лене као уписане, сеѣаху едномъ заедно, и разговараху се о „калвинскомъ чудовишту.“ Све три быаху прѣательнице, и све три су имале младоженю, то естъ, свака свога, ерь иначе небы были прѣательнице. Една се звала Агапѣя, друга Живана а трећа Круна.

Нетреба пустити „чудовиште“ да главу изнесе изъ Н—Б . . . !“ рекне Агапѣя: „Докле годъ е онъ живъ живиће и аветъ калвинства, и неће престати пропасть распространити.“

„Да,“ викне Живана, „ко нѣга уплѣска, пожѣће велику славу одъ целе свете црве и одъ Бога награду!“

„Да оће,“ упадне Круна у речъ, „о, да оће у нашу варошь да доће! морао бы одъ руке мога драгогъ погинути.“

„Пытанѣ е,“ рекне Агапѣя „были твой драгій имао одважности за такво юначко дѣло. Мой бы, само да намигнемъ, мацъ потегао, и „чудовиште“ стрлопштао.“

„Немойте се обадве тако разметати!“ рекне Живана: „Та мой драгій е најячій одъ свою. Нѣ ли онъ већ у рату быо као капетанъ.“ И кадъ бы му я заповедила да Пашу будимскогъ усредъ нѣговогъ двора изсече, онъ бы отишао. Нерадуйте се башъ тако много своіой слави.“

Докъ су се юшть девойке о слави сваѣале, подигне се жестокой топоть трчећи коня на сокаку одъ стране капѣ. Све три девойке потрче таки къ прозору. Наполю быяше страовита непогода; киша е потокомъ текла. Олувна терала е кишу на куће и прозоре.

„О смилуй се Боже!“ повикне Круна; „Ко юшть и при оваквомъ времену путуе, тай доиста непутуе збогъ задовольства.“

„Тога мора гонити велика нужда!“ рекне Агапѣя.

„Или зла совѣсть!“ придода Живана.

Преко пута предъ гостіоницомъ кодъ Зеленогъ венца, зауставе се тринаестъ господара на коню, и брзо сяше. Дванаестъ одъ нѣи остану кодъ коня, тринаестый у белимъ альвинама уће у кућу. Наскоро доће

угоститель са слугама. Коньи буду у шталу, а господа у гостионицу уведени. Макаръ да е киша падала, народъ се нагомилао быо у сокаку, да види стране конянике и конь. Найлеший конь быо е белогъ господина: то бы яше беляць съ богатимъ такумомъ.

„Кадъ бы то было „чудовиште!“ повичу три девойке, чимъ се съ прозора окренуше, забленувши се една у другу.

У то загугъе басамаци. Гле, три младоженъ девойка уђу унутра. „Знате ли“ викне еданъ, „да е „чудовиште“ у нашой вароши.“

„То бы згода была!“ рекне другий.

„Дугачий и мршавый господинъ у белой альни изгледа врло мргоданъ!“ викне третий.

Стра и радость обузме девойке. Опеть стану една у другу бленути, и као да говораху очима, и да се разумеваху. Навданпуть пруже една другой руке, и реку: „Дакле, нека буде! некъ буде! Све три заеднички.“ Потомъ пуге руке, окренувши се свака своје младоженъи.

Агаиця проговори своје: „Ако мой драгий „калвинско чудовиште“ изъ наше вароши живо пусти, я волимъ скончати у воду него могъ драгогъ быти закона жена. Тако ми Богъ помогао и нъгови светца.“

Жавана реке своје: „Ако мой драгий пусти „калвинско чудовиште“, да ову ноћъ преживи, я ћу пре смръть, него могъ драгогъ полюбита, и мой драгий нека довека узалудъ свадоу чека. Тако ми Богъ помогао и нъгови светца.“

Круна говораше своје: „Ключъ къ мојој невестной одал навъкъ е изгубить, ако сутра недонесе мой драгий свой убойный маць пурпурно црвень одъ крови „чудовишта.“

Три младоженъ улаше се; али опеть брзо добу къ себи, гледаюћи леще девойке дражестније него игда предъ нъима стовће и одговоръ очекуюће. Ниеданъ нехтеде заостаги; свайй е хтео првый жаръ своје любви юначкимъ дѣломъ засведочити. Дакле обећаю, да „чудовиште“ неће више угледати сунца.

Они се опросте съ невестама, које садъ веселе остану заедно, брбляюћи о вечной слави свои любезника, о нъинной храбрости и нъжности. Три пакъ младића договоре се, оду одма у гостионицу кодъ Зеленогъ венца, заишту пити, у разговорѣ распытаю за стране, и кое е посланикъ, гди спава, и има ли лепу собу. Но они сви познавали су добро свайй буцакъ те куће. И шпанчили су до неко доба ноћи.

Предъ зору рано брзо оду даль, при бури и непогоди, дванаестъ страны гостию. Тринаестый лежаше мртавъ у кровати, пливаюћи у својој крови. Имао е три смртне ране. Ико не знао казати, ко е оны; но угоститель увераваше, да то не посланикъ; и имао е право; ерь Текій отишао е быо у Цариградъ. Мртвый гость буде тогъ истогъ дана сараньнъ, али не угроблю, у освещеной земли, съ костюма остали християна, него као мнимый безбожникъ, изъ християнске любви кодъ вешала, безъ звона и оцела.

Међутимъ три невесте очекиваху у страу доказъ свои любезника; да имъ сладку награду даду. Но они недођоше. Они пошло да ий траже по свимъ улицамъ и кућамъ; али нъи одъ поноћи нико више видю не. Ни самъ угоститель, ни нъгова жена, ни слуге ни слушканъ нису знали казати, куда су они отишли, ни шта се съ нъима догодило.

То опечали горко сироте девойке, које су се плачући данъ и ноћъ, кајале, што су онако злочину заповесть издале вернимъ и краснымъ людинамъ.

Наиваше е идиковала потайно дражестна Круна, ерь е она прва опасанъ планъ протавъ живота „чудовишта“ своимъ другарицама объявила. Два дана прођоше већъ одъ несрећне ноћи, и третий скоро, — а невесте, и опечальни родители незнађаху иошгъ ништа о судбини младића.

На врата Крунина неко кудце, унутра уђе еданъ отмънъ человекъ и упыта за девойку, коя поредъ отца и матере сеђаше. Странецъ преда писмо, кое е примю на путу одъ некогъ младића, и обећао предати га. О, како се одъ радости препаде Круна! Писмо е было одъ нъногъ младоженъ.

(продужиће се.)

Домаћий театоръ.

Г а з д а. Бога ти Петре, види ли ты оне амове, што я пазари са нашимъ комшиомъ; шта велишь, оће ли быти за нашего богата доста велики?

С л у г а. Право да ти кажемъ газда, они су амови мали и сасвимъ као за тебе, тако имућногъ и личногъ человека просто рађени; но боль бы было, да узмешъ оне, што си пре погађао; цена имъ е прилична, а были бы за тебе таманъ, као што ваяла.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

ТУРСКА.

У Цариграду 27. Юлиа.

Князь Калимахи отишао е као посланикъ турский при аустрийскомъ двору у Бечъ на свое опредѣленъ.

Французский и прайсий комисаръ за конференцие о подунавскимъ княжествама већъ су приспѣли у Цариградъ.

Повлаченъ енглеске войске са турске земль већъ е окончано. Француска пакъ войска быће съ повлаченъ готова по свой прилици до 3. Августа, будући е генераль Парме, гуверниеръ одъ Пере, тай дань за полазакъ опредѣлио.

Збаченый шерифъ одъ Мекке посланъ е у Цариградъ, да се осуди, и приспѣо е већъ тамо.

У Смирни 27. Юлія. Рускій генеральный конзулатъ дигао е опетъ свою бандеру, којомъ су приликомъ Турци избацили 21. топь.

Русія.

Изъ Петербурга цишу „Шлезисше цайтунгу“ подъ 25. Юліемъ слѣдује:

Грофъ Морни приспѣо е прексинонь у Петербургъ и одсе е у своіой палати. За осамъ дана стићи ће у Петербургъ и сви остали посланици, а последня неделя предъ полазакъ цара у Москву быће посвећена аудіенціама. Мы већъ познаемо све членове французскогъ и енглескогъ посланства и многобройне немачке принцеве, кои ће ићи у Москву на крунисанъ. Садъ да додамо и то, да се вѣсть о персійскомъ посланству сасвимъ потврђуе и тако ће овдашній персийскій посланикъ Сартин-Касино-Канъ ићи у Москву са своимъ сывомъ и два пратоца. Енглеско посланство саставиће се изъ г.г. Сеймура и Пьерса умложено ће быти јошть са два лица, г. Солтомъ и Жарви-емъ, кои ће заедно са своимъ господама присуствовати на крунисаню. Мекленбургъ-Шверинъ заступиће у Москви првый дворскій маршалъ баронъ Сель.

Русія може доиста съ поносомъ погледати на неописану сыйность и блескъ овогъ торжественогъ крунисаня, кое доказуе не само пріятељско приближаванъ свою сила, съ којима е Русія у рату была, него кое ће како на собствено нѣно жителство тако и на источне и южне сусѣде велико упечатанъ учинити, и срећу заключеногъ мира текъ садъ у правоме виду показати.

„Рускій Инвалидъ“ доноси намъ еданъ царскій дневный указъ, подписанъ у Петерхофу 22. Юлія, којимъ се генераль Муравіевъ, на зактеванъ свое разрѣшава одъ должности намѣстника кавкаскогъ, и на нѣгово место долази князь Барѣтинскій са истымъ правама и влашчу, кою е и нѣговъ предшественикъ имао. Генераль Муравіевъ поставльнъ е уедно и за члена државногъ савѣта, кое е найвыше и найзнатнѣе државно тѣло у царству. Онь дакле одступа по другій путь са краткогъ али прославльногъ пута нѣгове войничке дѣлательности, и може се узети, да е онъ уобщте врло слабо маріо за управительне послове, и да е онъ са свршеткомъ овогъ рата сматрао свой задатакъ за рѣшенъ. —

Шго се тиче княза Барѣтинскогъ, онъ е за време рата командовао надъ гардійскимъ резервнымъ корпусомъ, и према онъ ніе имао прилике, да непосредно участвуе у последной войны, то смо ипакъ више пуга видели, како е царъ нѣга и подручну му войску похваляма обасинао.

„Ост-дайче постъ“ доноси намъ програмъ о крунисаню у Москви, кои е програмъ царъ одобрио:

Програмъ овай дѣли се на петъ одѣка. Првый говори о свечаномъ улазку изъ Петровске палате у Москву; другій дѣйствуе о явномъ обнародованю, кое ће се за сва три дана пре крунисаня чинити; трећій одѣкъ описуе украшенъ „Успенскогъ Сабора“, у комъ ће се крунисанъ свршити; четвртый забавля се са самимъ крунисаньмъ, а петый излаже украшеня сале у древной царской палати Кремлю. У той сали сирѣчь быће сыйный балъ. Остала пакъ торжества при крунисаню быће: Позорищна представльня, балъ у Александровой сали (у Александровой палати изъ времена царице Елисавете), части и увеселенія за простъ народъ, балъ съ маскама, вечера у замку и спаливанъ художествене ватре.

При улазку у Москву избациће се 9 топова и звониће звона на Успенскомъ Сабору

У спроводу быће између остали еданъ ескадронъ приморски гардеиски козака и еданъ ескадронъ одъ гардеискогъ козачкогъ полка; далъ представительцы высокогъ племства у униформы на коню (на челу нѣговомъ маршалъ московскогъ племства), затимъ посланицы азійски, Русиі подчинѣны народа, такође на коню. Царъ ће быти на коню праћенъ министромъ свога дома, ратнымъ министромъ, еднымъ генерал-ађутантомъ и проч. и проч. за тимъ велики князеви, принць Николай одъ Лайхтенберга, принць Петаръ одъ Олденбурга и страни принцеви, сви на коню; за нѣма пакъ сви генерали и ађутанти. Царица-мати, Александра Феодоровна возиће се на позлаћенымъ параднымъ колима, надъ којима се уздиже царска круна, и то на осамъ коня, одъ койъ ће свакій быти воћенъ одъ едногъ дворскогъ служителя и т. д.

Затимъ ће слѣдовати владаюћа царица са великимъ княземъ Владиміромъ на таквымъ истымъ колима. За царицомъ ће ићи велике княгинѣ и принцезе одъ Олденбурга.

Кадъ царъ ступи у Москву, быће избаченъ 71 топь. Кадъ нѣова велич. царъи царица ступе у Успенскій Саборъ загрмиће 85 топова. Кодъ кремля дочекаће ий двореко свештенство. Првый маршалъ при крунисаню и лица изъ двора поднеће цару лебъ и со као добродошлицу. Тога часа быће избаченъ 101 топь. Цѣлогъ дана звониће звона по свымъ црквама, а у вече быће осветльнъ.

Прокламація, коя ће се найпре на совѣтскомъ мѣсту, затимъ на мѣсту названомъ „Красная“ (гди стое споменицы Пожарскогъ у Минина), а найпосле на 33 разна мѣста, на капіама, мостовима и т. д. читати, и у безбройнымъ екземплярима народу раздавати, гласиће овако:

„Нашъ и пр. и пр. и пр. царъ Александеръ Николаевичъ, кои се попео на престоль предака свои, заповьда, да се крунисанъ нѣгово има свршити 26. Августа, и да у истомъ и Нѣгова супруга участвуе.“ И потоме се препоручуе поданицыма, да тога дана вышнѣмъ творцу шилоу смирене молитве, да низпошль благословъ свой на владу цареву, и нарочиро да миръ и тишина у земльи влада.

Странимъ посланицыма явише данъ крунисана цемоніе майстори (у параднымъ колима.) У Успенскомъ Сабору намѣштень е за цара съ предивнымъ небомъ престоль цара Ивана III. а за владаюћу царицу престоль цара Михайла Феодоровића. Десно одъ царскогъ престола стаяше за удову царицу небо са престоломъ цара Алексія Михайловића (Отца Петра Великогъ.) Ови престоли нису пре употребљавани овако на ову цѣль.

На данъ крунисана быше у 7 сатій уютру избаченъ 21. топъ. Царица-мати, съ круномъ на глави и у царскомъ огртачу, отићише найпре у Успенскій Саборъ са великимъ княземъ престолонаслѣдникомъ. Кадъ се сврши крунисанъ, загрмише 101 топъ. Предъ ручакъ у сали Кремля предаше министеръ финансиѣ обадвема царицама медалъ, коване за споменъ овогъ крунисана, а чиновницы министерства финансиѣ раздаваше овакове медалъ и остальмъ присутуюћимъ. Трпеза за царску фамилию и за стране принцезе быше постављена у оной части двора, коя се зове „Тайникъ.“ Овде ће њиова царска высочества (ову титулу носе велики князеви) примити медалъ за споменъ крунисана.

После крунисана звонише три дана узастопце звона и быше осветљивъ; а еднога дана просињае се на 20 мѣста предъ црквенимъ вратима ситный новацъ народу.

Папина Држава.

У смотреню одноша Француске према папиной држави увѣраваю изъ поуздане руке, да се Францускій дворъ изъ свою сила напреже приволети папу, да дође у Паризъ и да крунише цара Наполеона. Шта више говори се, да е папа у многое попустио и учинио знатна уступљена. Но да ли ће г. Персиньи отићи као посланикъ по овомъ предмету у Римъ, као што е пређе изъ Милана явљено, то се неможе са извесношћу казати.

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕНЕШЕ.

У Паризу 3. Августа.

Царъ Наполеонъ приміо е юне на аудіенцији рускогъ пуномоћника и посланика барона Брунова, кои е цару предао орденъ Св. Андриѣ Првозваногъ.

„Мониторъ“ явля далъ, да заказаний прегледъ войске збогъ велике врушине неће се држати.

У Атини 28. Юлія.

Као што се чуе, повућише се Француска войска 3. Августа са грчке земљ. — Зданіе ђумрува у Пирею изгорело е; губитакъ у еспану врло е знатанъ. — Прайскій посланикъ грофъ Голцъ стигао е у Атину.

О Г Л А С И.

(1—3) Подвисаный препоручуемъ се свима моимъ гг. муштеріяма како изъ Београда тако и са стране, а и свой господи трговцима и прочима, да самъ се овы дана изъ првы фабрика снабдѣо са свакостручнимъ неизрафенимъ, свакогъ качества еспанима, како за зимнъ, тако исто и за всенъ и летнъ альине, каковы досада овде ніе было, и каковы и сада слабо ко има, и кои су при свомъ одличію у качеству ипакъ доста ефтини, а у стању самъ за колико може бити краће време, свакога на задовольство послужити. Осимъ овога неизрафеногъ еспапа имамъ готовы, врло изредно израфены зимньи и летньи капута, панталона и прелука. Препоручуюћи се за многобройне наручбине, обеавамъ што може бити ефтинію цену, и најбржій и најболый радъ.

У Београду 8. Августа 1856.

Тола Стояновичъ

Шнайдеръ кодъ Паризца исподъ Варошкание.

(1—3) Долеподписаный препоручуемъ се како почитаемой публики, тако и почитаемимъ трговцима, кафецијама и меанцијама ово-варошкимъ и изъ окружны мѣста, и явљамъ да имамъ на продаю различита и добровкусна црна и бела вина, и шилера, тако исто и фришка Панчевачка пива, и сладковкусне разнога мириса розоліе, изрядне пунчесенцие, и лимунаде, и врло доброга рума. Сва вишепомену-та пића како на врчму тако и у већој количини, и то у особитомъ качеству, по найумереной цени и са фришкомъ и повольномъ послугомъ, могу се кодъ мене имати. Дућавъ налази се у кући Г. Юсифа З. Ресавца на Стамболъ-капию кодъ златногъ Слона. У Београду 7. Авг. 1856.

Готовъ на услуги

МИХАИЛЪ НИКОЛИЊЪ

фабрик. розоліа.

Стециште се отвара:

При Суду Окр. Чачанск. надъ целимъ иманьмъ поч. Василия Чивића на изъ Мрсаћа, до 17. Августа.